

Slottsträdgården Malmö höst Foto: Sigge Aronsohn

EDEN önskar en skön avslutning av 2025, fred för Israel!

EDEN Nyhetsbrev nr.105 December 2025, 5786

EDEN - Judisk Skandinavisk Kultur & Sällskapsklubb - för alla
Idéell förening sedan mer än 25 år. www.jewish-eden.se

Kontakt: EDEN mail info@jewish-eden.se

Insidan av Sigvard "Sigge" Aronsohn, ordförande EDEN

Innehåll:

Danmark: En ny strategi mot antisemitism

Singelringen adam V´chava

Alice Teodorescu: Jag anklagar ---

EDEN – adamV´chava prel. Programguide Januari – Maj 2026, 5786

Referat: Israel Träff Debattprogram nr 40 - 7 September, med Anders Persson

EDEN tackar sponsorer och medlemmar för ett aktivt år 2025!

Jerusalem-spelet, Annonser mm.

Galleri Gustus – ett Galleri för folket!

Galleri och butik i 2 våningar –

i Hedmanska Gården fr. 1596

40-tal konstnärer, lokala och europeiska

Brukskonst i glas – keramik – metall, fårskinn

Konstföremål i glas, skulpturer i keramik,

tavlor

Du kan handla för 20 kronor – 100.000 kronor

Besök Galleri Gustus, Lilla Torg 9, MALMÖ

Det blir en upplevelse!

Tel. 0707- 28 99 68 Christof

e-mail: christofgustus@gmail.com

EDEN – Judisk-Skandinavisk Kultur & Sällskapsklubb - för alla

Idéell förening sedan mer än 25 år. www.jewish-eden.se

adam V'chava - Judisk-Skandinavisk Kultur & Vänskapsklubb

judiska singlar 30-60 år

c/o Sigvard Aronsohn
Herrestadsgatan 9A, SE-217 49 MALMÖ
Sverige/Sweden

E-mail: info@jewish-eden.se

Plusgiro: 469 50 57-2 Bankgiro 5122-6090

**Betala medlemsavgiften nu för – 2026:1!
Kr. 200. Tack till dig som redan har betalat och
stöder EDENs arbete för judisk kultur!**

Nyhetsbrev nr. 105 2025 5786

Januari – Maj 2026

Version 2025.12.23 2:a upplagan

Lösnummerpris SEK 40 + porto kr.60.

(i Sverige) Ingår i medlemsavgiften/kontingenten

**EDEN tackar alla sponsorer och köpare
för deltagande**

i vår CHANUKAH-KALENDER Kampanj!

**CHANUKAH-KALENDERN är en bit judisk
kultur och Innehåller bidrag till Israel till MDA**

– KHY - KKL

CHANUKAH-KALENDERN
Malmö 5786 - 2025 Kalendern nr. 105
Med garanterade presenter för minst 250 kr + chans till högvinst!
Presenters bakom luckorna! Dregning av högvinster!

1. Välkommen till EDEN hos våra sponsorbudiker!
2. Se sponsorkampanjerna på sociala medier!
3. Chag Chanukah Sameach!
4. Chag Chanukah Sameach!

5. Jorden på Makkabernas Grav!
6. 7. 8.

Med garanterade presenter för minst 250 kr!

Pris kr. 290, inkl och försäkring EDEN - Judisk-Scandinavisk Kultur & Sällskapsklubb, c/o Sigvard Aronsohn, Herrestadsgatan 9A, 21749 Malmö Tel. 0702-290785. Med Israel-bidrag till KKL - MDA - FÖR ISRAEL INSAMLINGEN. Utdelning av presenter och dragning på högvinster sker på ISRAEL-PARTY med Chanukah-Kalender-Final i januari 2026 - 5786. De symboler du hittar bakom luckan kan vara Chanukah-presenter. Se försäkring på baksidan med annonser till affären där du emottar dina presentkort. Du som inte kan komma på festen får hämta dina presenter och vinster på ovanstående adress. Helt vill vi se dig på festen i januari! Inbetalningar till ing 469 50 57-2 ing 5122-6090

Ordförande utomlands Sigvard Aronsohn
© 2025 EDEN - Judisk-Scandinavisk Kultur & Sällskapsklubb.
KOPIERING ELLER FOTOKOPIER AV CHANUKAH-KALENDERN ÄR INTE TILLÅTET!

Tänd första ljuset 14 december

**EDEN önskar skön avslutning av 2025 och
ett Gott Nytt År 2026!
Fred över Israel! Shalom al Jisrael!**

**Köp
Peace Card Israel!
Uppvakta vänner och släkt
med ett vackert kort.
Var med att skapa bidrag
till Israel och positiv info!**

**Kommer Israel att stanna kvar i södra Libanon?!
60.000 israeler skall kunna flytta tillbaka till
sina hus i norra Israel, i städer, moshaver.**

Gaza -

**Kan Israel och USA rensa ut Hamas för fredlig
utveckling i Gaza och södra Israel?**

**Med Israel för fred och utveckling i
Mellanöstern!**

En manifestation för Israel på Gustav Adolfs Torg i Malmö höst 2025. Polisen höll araberna på avstånd.

Hej!

Välkommen till vinter-säsong med EDEN eller med adam V'chava! Vi försöker att skapa ett smörgåsbord med judiska/israeliska program, skandinaviskt och vi vill gärna se det som ett knytka av program, där Du eller Din familj också har möjlighet att vara aktiva!

Du kan vara med om **EDEN Party** eller **EDEN Träff o Debatt, Filmklubb EDEN**. Vår debatt-idé "debatt-O-bingo" erbjuds till alla judiska föreningar, i samarbete med EDEN. Vi har skapat vårt Program och Nöjesguide för att Du och familjen skall kunna uppleva intressanta judiska program i Sverige och Danmark! **Vi judar måste bli bättre på att komma till program o aktiviteter för Israel! Israel behöver vårt stöd!** Om det fattas något program så får Du höra av Dig! Du vet väl att vi är den enda judiska klubb-verksamheten som är aktiv skandinaviskt hela året! Vi försöker skapa verksamhet skandinaviskt och ökar hela tiden vårt kontaktnät! I **EDEN** kan alla vara med! Målet är att ge dig fler aktiva judiska, spännande kultur-upplevelser. Genom att familjen blir medlem i **EDEN** eller Du som judisk singel blir medlem i **adam V'chava**, hjälper Du både Dig själv och oss att nå Dina, Familjens och våra mål! Kom med som medlem i **EDEN - Judisk Skandinavisk Kultur & Sällskapsklubb**, för alla! **Medlemsavgiften i EDEN är låga 200 kronor per halvår för dig eller hela familjen! Betala nu för 2026:1! Gäller Januari t.o.m. Juni**

Vi tar tacksamt emot alla gåvor! Du som är judisk företagare eller sympatiserar med Israel, är välkommen att annonsera i våra skandinaviska Nyhetsbrev! **Välkommen som sponsor! Vi behöver köpa en ny stationär dator, för kostnad ca. 15 000 med vanligaste programvaran!**

Vi behöver sponsorer för denna framtids-investering!

Du kan hjälpa oss med gåva mellan 200 kr. till- X .000 kr. Vi hjälper till att fixa program i vårt namn, i Din stad, med Din eller familjens hjälp!

Jag hoppas att många skall få nya judiska vänner genom **EDEN** och att du som är judisk singel, skall träffa en vän att leva med, kanske genom **adam V'chava!** Varför vara ensam när man kan ha trevligt tillsammans!

Under våra över 25 år har vi speciellt noterat alla försök till fred för Israel under rubriken: **Israel and the Road to Peace.**

Familj el. singel som betalar medlemsavgiften nu får som medlemsförmåner: Presentkort 10% rabatt på de flesta unika produkter i butik EDEN, m.fl. rabatter!

I Israel skapar USA och Israel en skuggregering för Gaza. Kaos nu när Israel försöker tvinga bort Hamas.

Tvingas Israel in i ett nytt krig mot Iran, Hizbollah, Hamas?

All info visar att Irans utveckling av kärnvapen har hindrats i många år, men Iran's raketillverkning ökar! Freden med UAE med flera arabstater är ett mycket viktigt steg som kan påverka palestinierna i rätt riktning! Hatet mot judar/israeler som lärs ut i palestinska skolor och genom palestinska massmedia kommer att försvåra för israeler och palestinier att snabbt nå en hållbar fred. Judehat, hur man mördar judar, måste bort från skolor! Hur få stopp på palestinska ungdomars kniv-skjutterror?! Kan Hamas tvingas bort från Gaza? Kan hotet från Iran stoppas? Är Abbas och hans regering villiga att prata om fred, med USA och Israel? Vad betyder President Trump för det fortsatta fredsarbetet? Abbas erkänner inte Israel som judiskt land! Möjligheterna till fred finns, inte i en 2-statslösning? Kan östra Jerusalem och Västbanken bli ett större terror-näste om Israel avstår dessa till Palestinierna?! Vad betyder det ökande våldet på Västbanken från palestinier? Iran, Hamas, drar i trådarna!

Kris för Israels regering! Netanyahu har problem! Blir del av östra Jerusalem en fredsgåva till palestinierna i president Trump's fredspaket?!

Utan Israel's hjälp kan inte palestinierna få en egen stat! President Trump och medarbetare ställde tydliga krav på palestinierna: Inga bidrag utan fredsförhandlingar, piska och morot! Vem blir ny ledare istället för Mahmood Abbas? Samarbete med Egypten, Saudiarabien, FN och PA för en varaktig fred i Gaza, utan Hamas? Blir Västbanken ett nytt Gaza, Hamas fortsätter krig?!

Vill Du arbeta med mig för att göra det lättare för familjer och singlar att träffas i Skandinavien? **Är Du intresserad av att göra reklam för EDEN?! Vill Du vara med om att genomföra program som erbjuder:**

Judiska Nöjen–Judisk Gemenskap–Aktiva Judiska Kulturupplevelser och Aktivt Israel-stöd?!

Sänd mail till info@jewish-eden.se

Du som kan svara JA på mina frågor, ring mig NU!

Sänd mail till oss

Låt oss hoppas på ett bra fortsatt år 5786 och 2026, med fred för Israel!

Låt oss hoppas på ett fredligare år 2026!

För Styrelsen EDEN och adam V'chava

Sigge Aronsohn

ordförande, judisk -skandinavisk kulturarbetare

Inför det ökande judehatet tillkännager Danmark en ny strategi

Den femåriga planen på 18 miljoner dollar inkluderar ett dedikerat antisemitismforskningsinstitut, nya polis- och utbildningsverktyg.

[Canaan Lidor](#) 4 dec. 2025 / JNS

Den stora synagogan i Köpenhamn, där en jihadist mördade en judisk vakt 2015. Källa: Wikimedia

Danmarks regering presenterade på tisdagen en femårsplan för att bekämpa antisemitism, med en budget på 18 miljoner dollar och som inkluderar inrättandet av ett nytt forskningsinstitut med fokus på hatbrott och lett av en tidigare ledare för danska judar.

Den nya nationella planen, som förlänger och utvidgar Danmarks första nationella plan för att bekämpa antisemitism från 2022, behövs eftersom, "Efter Hamas terrorattack i Israel den 7 oktober 2023 och det efterföljande kriget i Gaza har det uppstått en upptrappning av antisemitismen i Danmark," sade det danska justitieministeriet i sitt tillkännagivande.

Det nyetablerade Weinberger-institutet kommer att ha ett team på fyra till sex forskare, lett av Jonathan Fischer, tidigare vice ordförande för Danmarks judiska gemenskap.

Fischer berättade för JNS att den nya planen blir första gången som en europeisk regering inrättar en forskningsenhet med det specifika syftet att bekämpa antisemitism.

Jonathan Fischer. Foto: Med tillstånd.

"Det är en förlängning och utveckling av ett proaktivt tillvägagångssätt som har gjort Danmark till en förebild i kampen mot antisemitism," sade han.

Forskningsinstitutet är tänkt att "stödja polisen i att förstå vad vi tittar på," berättade han för JNS, bland annat genom att hjälpa detektiverna att tyda kodad hatpropaganda som kanske inte framstår för den genomsnittlige polisen som ett brott mot strafflagen.

Fischer mindes teckningar som publicerades på sociala medier på tvåårsdagen av Hamasmassakern den 7 oktober i Israel. En visade en AI-genererad bild av Hamas-terrorister mitt i en översvämning som sköljde över Al-Aqsa-moskén i Jerusalem.

"För en vanlig polis kan det se ut som terrorister som drunknar i havet," tillade Fischer. "För att förstå att detta är en handling av glorifierande terrorism, vilket är olagligt i Danmark, måste du veta att Hamas kallade grymheterna den 7 oktober för 'Al Aqsa-floden'. Det är ett exempel på var Weinberger-institutet kommer in, genom att ge detektiver verktyg för att förstå vad de ser."

I Storbritannien, Frankrike och på andra håll samarbetar judiska samhällssäkerhetsorgan med polisen och delar regelbundet information med dem. Ett institutionaliserat samarbete som det som föreskrivs i 17-punktsplanen är dock sällsynt. Planens övriga punkter inkluderar utbildningsinitiativ, inklusive utnämningen av en samordnare för utbildningsministeriet för att bekämpa antisemitism.

Danska tjänstemän har hållit hög vaksamhet mot antisemitism de senaste åren, sade Fischer, särskilt efter mordet på Dan Uzan, en frivillig vakt vid Stora synagogan i Köpenhamn, 2015 av en beväpnad jihadist som stormade byggnaden medan en bat mitzva-fest pågick inomhus. Polisen dödade gärningsmannen.

Antalet antisemitiska incidenter i Danmark, som 2020 uppskattades ha omkring 6 400 judar, sköt i höjden 2023, enligt den judiska gemenskapens avdelning för kartläggning och rapportering av antisemitiska incidenter (AKVAH). Den dokumenterade 121 respektive 207 incidenter 2023 respektive 2024, jämfört med nio antisemitiska incidenter 2022.

"Judar i Danmark ska varken känna sig förföljda, trakasserade eller få dödshot," sade Danmarks justitieminister Peter Hummelgaard om den nya planen. Kampen mot antisemitism "måste ske

genom utbildning och förebyggande, samt hårda och fasta konsekvenser för dem som sprider antisemitism och hat mot judar," fortsatte

uttalandet. "Judar i Danmark måste kunna leva och röra sig fritt och säkert."

Singelringen adam V´chava

för dig som är judisk singel, med minst en judisk förälder.

adam V´chava har skapat denna judiska singelring för att öka dina möjligheter att hitta en judisk livspartner!

Ringen är i sterling silver med röd emalj utvändigt. Den är specielltillverkad för adam V´chava.

Vill du bli månadsgivare i EDEN

och ge 100 kronor i månaden till vårt arbete med judisk kultur och vårt arbete med info för Israel?

Då blir du en VIP-person i EDEN och kommer att få speciella fördelar!

Ditt svar till Mail: info@jewish-eden.se

Pris kr. 600 med 1 års medlemskap i **adam V´chava** – Judisk Skandinavisk Kultur & Vänskapsklubb.

Beställ vår Produktkatalog och se judiska kulturprodukter som du bara kan hitta hos EDEN!

NO to Terror and Murder!

Build Peace and Future!

Make Israel more Safe!

Israel shall live!

Köp o stöd Israel!

www.jewish-eden.se

Välj våra 3 Israel-Märken För att visa ditt stöd för Israel och för att varje märke ger bidrag till Israel!

Du får varje märke i en plastbricka med clips att fästa på kläder.

Betala 160 kronor och få 3 märken med 60 kr. bidrag till Israel! KKL- MDA

– Förenade Israelinsamlingen KHY
Bg 5122-6090

Pg 469 50 57-2

[Klartext av Alice Teodorescu](#)

Jag anklagar...!

[Alice Teodorescu](#)

October 05, 2025

Jag anklagar de politiker i västvärlden som inte haft mod nog att fortsätta stå kvar vid Israels sida, under det försvarskrig som landet tvingades in i efter massakern den 7 oktober år 2023. Som inte redan den 8 oktober krävde att Hamas skulle släppa gisslan, för annars...

Politiker som visserligen, för den påstådda balansens skull, talat om att Hamas måste bort men som inte svarat på *hur* det ska gå till i praktiken. Som fortsätter att tala om en tvåstatslösning utan att förklara *hur* en sådan ska komma till stånd utan att Hamas, som motsätter sig varje sådant förslag, kapitulerar.

Politiker som kritiserat Israel för hur kriget bedrivits, utan att komma med alternativ, utan att erkänna att de krig de själva varit involverade i kostat långt fler civila människoliv. Som säger att Israel visserligen får försvara sig men bevisligen inte om civila dör vilket de oundvikligen kommer att göra när aggressorn gömmer sig bland civila, i civila byggnader, och därutöver förvägrar civila skydd i de många och långa tunnlarna (som bekostats med västerländskt bistånd) under Gaza. Som anklagat Israel för folkmord, för att medvetet orsaka svält och förödelse, som manat till bojkott och diplomatisk utfrysning, som erkänt Palestina utan att kunna definiera vad detta Palestina utan ett legitimt styre ens är. Som kravlöst pumpat in skattebetalarnas pengar i Unrwa, rakt in i ett system som utbildar också nästa generations barn i martyrskapets anda, utan att säkerställa att pengarna inte kommer antisemitiska terrorister till del.

Jag anklagar de medier som utan eftertanke vidarebefordrat en terrororganisations krigspropaganda, statistik och narrativ. Som utan att ställa kritiska frågor, än mindre uppenbara följdfrågor, målat upp bilden av ett diaboliskt Israel som svälter barn och som uppsåtligt, som en del av sin krigsstrategi, skjuter småbarn i huvudet som väntar på mat. Som redovisat terroristernas statistik över antalet döda trots att denna statistik inte anger hur många av de döda

som varit kombattanter, civila, eller ens hur många som dött av naturliga orsaker.

Medier som publicerat långa förstasidereportage och bilder föreställandes bombade sjukhus och svältande barn som kort därefter visat sig vara baserade på felaktigheter och rena lögner, varpå de efter massiva påtryckningar i efterhand korrigerat med mikroskopiska rättelser. Som gett bilden av att det är Israels fel om maten inte når civila, även när Israel släpper inte maten som sedan stjäls av Hamas.

Som inte brytt sig om att granska de lokala "journalister" vars berättelser de kritiskt förmedlat till sin hemmapublik. Som flera gånger i timmen pumpat ut nya vinklar på samma berättelse som gör offret Israel till förövare och förövaren Hamas och de civila palestinier som deltog i massakern den 7 oktober till offer, varigenom man medvetet gör konsekvensen av kriget till huvudsak och huvudsaken - massakern den 7 oktober - till en perifer bisak.

Jag anklagar FN och dess olika organ, inte minst de som påstår sig arbeta för kvinnor och barn, som inte gjort allt i sin makt för att gisslan ska frigges eller åtminstone beredas läkarvård och få del av den mat och de förnödenheter som dagligen passerar in i Gaza. Som inte höjt sina röster mot Hamas utan tvärtom frikopplat dem från den händelseutveckling som resulterat i civilt död och lidande.

NGO:s som Amnesty som förvanskat innebörden av folkmordsbegreppet för att passa en politisk agenda, liksom andra som uttalat sig om huruvida det råder svält genom att förändra kriterierna så att de ska gå att applicera på Gaza. Alla de resolutioner som passerat, framröstade av diktaturer som projicerar på Israel vad de själva gör sig skyldiga till i förhållande till sina egna befolkningar och minoriteter.

ICC och ICJ som låtit sig reduceras till politiska megafoner, som utfärdat arresteringsordrar mot israeliska företrädare, men som systematiskt slagit dövörat till när sådana åtgärder hade varit befogade mot diktaturer och riktiga förövare.

Jag anklagar UEFA, EBU, festivaler, skådespelare, musiker, artister, författare, översättare, läkare, lärare, journalister och andra som i sin professionella roll lånat ut sig till upprop och krav på bojkotter som ytterst drabbar judar och israeler i deras yrkesutövning, trots att dessa människor inte har något att göra med de beslut som staten Israel fattat.

Människor som genom att ta avstånd från kollegor i sina respektive branscher indirekt också tagit avstånd från publiken i form av de som konsumerar idrott, musik, litteratur och konst. Från helt vanliga människor som uppsöker läkaren, besöker Way out West, sitter i publiken under Eurovision, äter i personalrummet på tandläkarkliniken.

Jag anklagar de - gamla som unga, kvinnor som män, etniska svenskar som invandrade - som firade den värsta pogromen sedan Förintelsen. Som gjort gällande att 7 oktober, de båda intifadorna dessförinnan och varenda terrorhandling sedan dess - som resulterat i mordandet av judar i Israel och runt om i världen, enkom för att de varit judar - är en motståndshandling.

Alla som ropat antijudiska slagord i de hatmarscher som väller fram i våra stadskärnor vecka efter vecka, alla som delat antijudiska bilder och troper i sociala medier, alla skrivbordsriddare som gett uttryck för blodslögner i kommentarsfält, alla som stöttat terror, som uppmanat till att "globalisera intifadan" och som inte ens nu, när ett avtal som skulle kunna få slut på lidandet på bägge sidor, riktar sina krav mot Hamas att utan krumbukter frige gisslan och kapitulera.

Alla som stigmatiserar Israel och delar in judar i goda och onda - baserat på om de tar avstånd från den enda stat som de säkert vet alltid kommer att skydda dem. Alla som framställer judar som blodtörstiga, barnamördande koloniserare, som likställer dem med nazisterna, som urvattnar minnet av Förintelsen för att legitimera hat och våld mot dem.

Subscribe

Det många av oss varnat för i årtal har redan skett, det sker hela tiden. I detta nu, medan du läser dessa rader, planerar judiska familjer - dina pensionerade grannar, dina barns klasskompisars föräldrar och dina arbetskamrater - att sälja sina hus, säga upp sig från sina jobb, fly från Sverige och Europa.

Judar, som historiskt tvingades in i ghetton i Europa, ser sig nu nödgade att "frivilligt" tränga ihop sig i mentala ghetton, för att kunna uthärda vardagen i Stockholm, Berlin, Paris, Wien och London. Om du känner sorg och ilska över detta

faktum, om du någonsin undrat hur du hade agerat i förstadiet till Förintelsen, behöver DU agera nu; för hur du agerar nu svarar på frågan hur du hade agerat då.

I detta nu, i torsdags mer precist, mördades och skadades människor utanför synagogan i Manchester, enkom för att de var judar. De dödliga handlingarna, som inträffade under judarnas viktigaste högtid Jom kippur, genomfördes av en syrisk man som invandrat till UK. Dessa avskyvärda handlingar inträffade inte i ett vakuum. Tvärtom.

De antisemitiska morderna i Manchester, liksom de som tidigare i år genomfördes i USA, är logiska konsekvenser av två års intensivt, avhumaniserande judehat som blivit helt mainstream. Nu hukar svenska judar under rädslan för att det som sker där när som helst kan komma att ske också här.

Därför kan ingen, absolut ingen, vara förvånad över det som utreds som ett terroråd i Manchester. Det räcker dock inte att fördöma, förfäras och mana till besinning - som Storbritanniens premiärminister Keir Starmer och många med honom nu gör - i våldets skugga.

Nu behöver vi förklara krig mot antisemitismen och sluta låtsas som att det är frånvaron av utbildning eller *brist på säkerhet* kring judiska skolor, synagogor och enskilda individer som är problemet; Ökad säkerhet är en reaktiv reaktion som lägger plåster på såren utan att bota grundåkomman som givit upphov till behovet av säkerhet i första taget.

Problemet grundar sig i att judehat, förklätt till så kallad kritik av staten Israel eller så kallad antisionism, tillåtits bre ut sig. Liksom att polis och rättsväsendet under dessa två år inte förmått gripa, lagföra, fängsla och utvisa de som använder sin demonstrations- och yttrandefrihet i syfte att skrämja, terrorisera, hota, uppvigla och ytterst mörda judar vars blotta existens de avskyr.

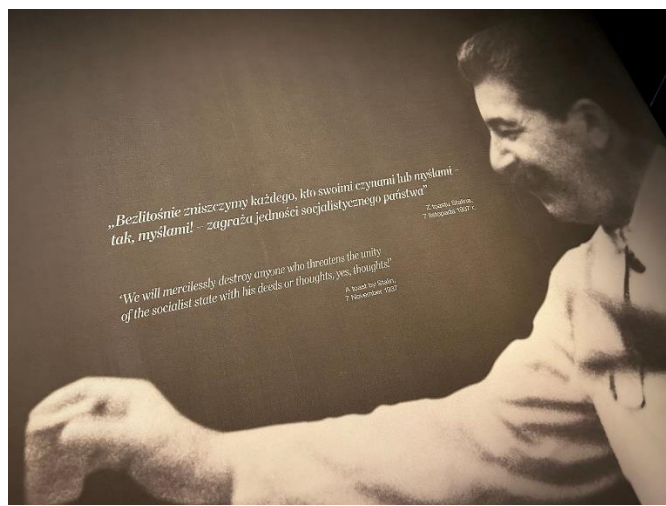
Problemet kan således inte avhjälpas genom att judar skyddas bakom murar, begränsar sin rörelsefrihet, tar av sig sina symboler, tystnar eller tvingas ta avstånd från Israels rätt att existera. Den här sortens åtgärder minskar kanske de akuta riskerna - liksom risken för överfall må minska om man undviker mörka gränder och gömmer sig i hemmet trygga vrå - men ytterst flyttas enbart fokus och därmed ansvaret från förövaren till offret. Det betyder att offrets frånvaro av frihet skapar fritt utrymme för förövaren att fortsätta hata, hota och bruka våld utan konsekvenser.

Men borde det inte vara tvärtom? Nog borde det väl vara hatarna, Hamasvurmarna och terroruppviglarna - inte judarna - som ska plockas bort från våra gator, som ska sättas bakom murar,

som utan pardon ska skickas tillbaka till sina intoleranta, judehatande hemländer?

Jag ser i mina kommentarsfält, jag möter det på gatan, i kammaren i Strasbourg; människor som genuint tror att de står på rätt sida av historien, att de tillhör de goda och vi andra de onda. Uppblåsta och gränslösa, osandes av självrättfärdigande och hat, med noll respekt för varken folkvalda eller poliser, går de till attack.

Många av dem skulle inte tveka en sekund om tillfället gavs att förgöra en "fiende"; likt de som genom historien varit kapabla till de ondaste av handlingar - nazister, kommunister, fascister och islamister - i tron om att också de tillhörde de "goda" som enkom gjorde sin plikt och försvarade sig mot de "onda". För dessa människor räcker det att tillhöra fel etnisk grupp, fel samhällsklass, att hysa fel uppfattningar. I deras värld är andras ord våld, men deras våld alltid en nödvändig handling för att skydda deras överordnade intressen, vare sig det är det tyska folket i Nazityskland eller den kommunistiska samhällsmodellen, eller kalifatet från otrogna.

Det är uppenbart att våra liberala demokratier, våra europeiska värderingar och därmed hela fundamentet för våra samhällen skakas i grunden i detta nu. Vill vi, som inte är judar, leva i ett samhälle som behöver polisbevaka judiska skolor, sommarläger och synagogor? Där judar behöver leva bakom murar för att terrorvurmande, intoleranta antidemokrater med barbariska värderingar från Medeltiden, ska få röra sig fritt? Att studenter vid våra universitet ska frysas ut och mötas av glåpord, att affischer föreställandes gisslan ska rivas ner, att butiker som säljer livsmedel producerade av judar ska utsättas för sabotage eller bojkott?

Vill vi leva i ett samhälle där polis och rättsväsende inte ser skillnad på legitima åsiktsyttringar och uppvigling till terror och hatbrott? Som inte ser, eller inte förstår allvaret i, att det som yttras i såväl demonstrationstågen som

på nätet sedan länge gått långt över gränsen för vad som kan betraktas som enkom "inlägg i debatten" inom ramen för yttrandefriheten?

Personligen är jag helt övertygad om att reaktionerna - och åtgärderna - hade varit diametralt annorlunda om förövarna hade varit nynazister och offren hade varit muslimer. Den som minns debatten om koranbränningarna för några år sen vet att det förhåller sig exakt så.

Europas ledare måste sluta nöja sig med att i lagom hårda ordalag fördöma utvecklingen och faktiskt bara beredda att sätta hårt mot hårt - annars är det hederligare att tiga och låta utvecklingen fortgå och erkänna sig besegrad.

För mig är det emellertid uppenbart att vi har ett ansvar att stoppa detta nu, av såväl moraliska som egoistiska skäl. Klarar vi inte lackmustestet att skydda judarna från hatet är det bara att konstaterar att vi slagit in på en väg mot en återvändsgränd; när de jagat ut varje jude ur landet står vi andra, som vägrar acceptera deras normer, näst på tur.

Ett särskilt ansvar vilar på politiker, medier, akademiker, opinionsbildare och andra som uttalar sig i offentligheten. Men också den som saknar digital räckvidd kan göra mycket: Bilda dig, läs på om historien, följ internationella experter, låt dig inte dras med i floden av propaganda, använd sunt förnuft och källkritik, våga ifrågasätta lögnerna om Israel och det judiska folket som exceptionellt djävulskt i din egen vardag.

Just förmågan att dechiffrera lögnerna är central. För det är lögnerna, precis som i förstadiet till varje pogrom genom historien, som utgör den gnista som får elden av blossa upp. Genom att utmåla Israel som särskilt ondskefullt, detta krig som särskilt fasansfullt fullt jämförbart med Förintelsen, skapas en logik där de som inte tar avsteg från kriget som sådant anses förtjäna samma öde som nazisterna.

Så fråga dig själv vad DU kan göra för att motarbeta judehatet och återskapa en känsla av trygghet och tillhörighet bland judar vars närvaro i Sverige i år firar 250 år? Fråga dig själv om DU är en av de som i detta kritiska skede faktiskt tittar åt ett annat håll, som relativiserar, inte vill ta ställning, menar att det är komplicerat, som likställer Israels handlingars med Hamas? Tillhör DU den tysta massan som låter de onda handlingarna ske, som kategoriskt tar avstånd från hat och rasism när det drabbar andra grupper men som hellre håller tyst när det drabbar judar?

Ingen bär ansvaret för vad en annan människa gör, det gör endast förövaren. Men som samhälle bär vi ett kollektivt ansvar för om vi tillåter en atmosfär där överträdelser inte får konsekvenser,

där hat och hot legitimeras, där vissa tvingas leva i skuggorna för att andra med hat och våld tar sig rätten att dominera och kräva underkastelse.

Till syvende och sist är frågan ganska enkel: föreställ dig, enligt filosofen John Rawls tankeexperiment om okunnighetens slöja, att du inte vet vem du är. Du vet inte vad du har för utbildning, etnicitet, kön eller bakgrund. Du vet inte om du är jude helt enkelt. Hade du då, givet allt du nu vet om hur judar har det i Sverige, velat leva öppet som jude år 2025? Hade du velat känna samma skräck som de judar som nu känner sig nödgade att fly från Sverige känner?

Om inte är det dags att DU börja göra något åt samhällsutvecklingen i din vardag och i dina val.

Annonsera! Det är ett stöd för vårt judiska kulturarbete i Skandinavien!

Priser: Helsida SEK 4.000 / DKK 3.600

½ A-4 sida SEK / DKK 2.000

¼ A-4 sida SEK/DKK 1.000

1/8 (denna annons) ” 500

Färg/Farvetillägg: SEK / DKK 500

INTERNET-annons SEK/DKK 200 + vanlig annons.

Nu kan du också sätta in en familjeannons för 200.-

The Jewish Year Table

**4 Underlägg
för hela
judiska året!**

Beställ nu!

info@jewish-eden.se

Tack till dig som har betalat medlems-avgiften för första halvåret 2026, 200 kronor!

Du stöder judisk kultur och EDENs aktiva infoarbete för Israel!

Vilka judiska eller Israeliska program skulle du vilja uppleva i EDEN under 2026?!

Skriv några rader och skicka till info@jewish-eden.se

Kanske får du en belöning för din kulturinsats!

Fred och kultur för den judiska världen och för Israel!

Det är inte alltid så enkelt att få publik till de judiska föreningarnas program i Malmö.

Vad säger du om idén att bilda ett Judiskt Kulturkompani, man lovar att komma till minst 12 judiska föreningsprogram under 2026.

Man gör minst 2 besök per förening.

Dessa föreningar ingår:

★ **EDEN-** Judisk Skandinavisk Kultur & Sällskapsklubb

★ **Kulturföreningen 1945**

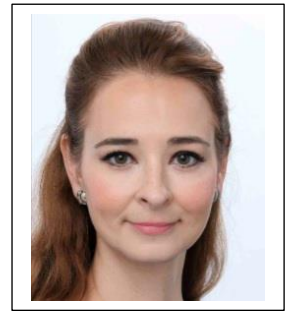
★ **WIZO**

Vänskapsförbundet Sverige-Israel

Man får ett speciellt märke och vissa förmåner. Skicka några rader till

info@jewish-eden.se

Massakern på Bondi Beach

2025.12.17

Vad tyckte tioåriga Matilda om Netanyahus Gaza-politik?

Var den 87 årige Förintelseöverlevaren Alex Kleytman sionist?

Var de - enligt vänsterns halvtidshumanister som ingått förbund med samtidens islamonazister - att betrakta som "goda" eller "onda" judar?

Det saknar betydelse. De mördades inte för vad de tyckte. De mördades för vilka de var; Försvarslösa judar som firade Channuka på Sydneys strand.

Sedan den 7 oktober 2023 befinner sig den antisemitiska besten på rymmen från stigmatiseringens utkanter. Den lever gott i Västvärldens offentliga rum, skyddad av vår feghet och vår ovilja att dra gränser. Här njuter den av att hyllas som en symbol för befrielse och motstånd. Till dess försvar skanderas terroruppviglande ramsor om globaliserad intifada, död och utplånandet av en demokrati. Beslutsfattare, också i den här kammaren, som ägnat de senaste två åren åt att demonisera den enda stat som alltid skyddar judarna, som spridit Hamas propaganda om folkmord och svält förtjänar bara förakt för den spelade förvåningen över bestens hämningslösa jakt på nästa judiska offer. Ni har bidragit till ett klimat där hat leder till hot, som leder till våld, som leder till mord.

Europas judar förtjänar mer än fördömanden och minnesstunder när katastrofen väl skett. De förtjänar rakryggade ledare som vågar fatta obekväma beslut som förhindrar katastrofen. Ledare som inte står bakom liken när kamerorna rullar – utan framför dem medan de lever.

Det går inte att bekämpa den antisemitiska besten utan att samtidigt ta strid mot den radikala islamismen som infiltrerar Europa ena dagen, för att tillgripa våld nästa. De när samma förakt för liv, frihet och individens värde.

Ytterst är det den västerländska civilisationen som står på spel. Vi behöver agera resolut i kampen mot den antisemitiska besten som önskar förgöra oss. I den kampen har vi alla ett ansvar. Den som vågar vara en Mensch i den lilla världen - kan göra all skillnad i den stora.

EDEN efter-Chanukah Party med CHANUKAH-KALENDER Final

Tisdag 6 Januari 2026 kl. 17.00 - 20

plats för 10 personer!

Hemma hos Sigge Aronsohn, Herrestadsgratan 9 A, Malmö

- Israel i sång och musik, vi sjunger för fred
- CHANUKAH-KALENDER-Final
Dragning av de 25 högvinsterna på CHANUKAH-KALENDERN och 15 vinsterna i **Chanukah-Chansen!** Extra vinst till dig som är medlem men inte har någon vinst!
- Servering i början av programmet:
Smörgåsbord med Lax och ost
Kaka, Kaffe/Te
Specialpris 180 kr. för dig som köpt kalendern!

EDEN Tel: 0702-260765 Mail: info@jewish-eden.se BG: 5122-6090 PG: 469 50 57-2

YAD EZRA V'SHULAMIT
FEEDING ISRAEL'S HUNGRY CHILDREN AND FAMILIES

SAVE Israel's North
One family at a time

All donations X2 in December
Feed a family in Kiryat Shmona

Shalom,

The city of *Kiryat Shmona*, the “capital of the North,” looks like a ghost town. Shops are closed, malls are empty. When there’s no business, no jobs, what should people do? Leave their homes for good?

If everyone helps *just one family*, we can feed the people of Kiryat Shmona until they can take care of themselves again.

Every donation is currently being matched, so please give generously!

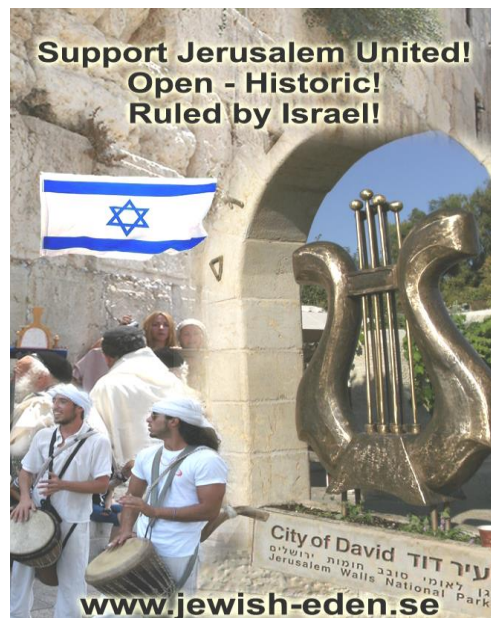
- Yad Ezra V'Shulamit - 20 Yoel St., Jerusalem, Israel
- feedisrael@yadezra.net

www.yadezra.net

Israel-Jubileums-paket nr. 1- 5786

Specialpris

- ☆ **Magnetiskt Israelmärke, 2 st, kan**
fästas på kläder också, i 2 motiv, 90 kr
- ☆ **Film, DVD, Video Report Israel No.2**
Keren Kajemet projekt i Israel, 150 kr
- ☆ **Jewish Holiday Songs, CD,** 150 kr
- ☆ **Trees of Israel, A3 m.infohäfte,** 150 kr
- ☆ **Peace Card Israel, stort, 2 st,** 80 kr
- Peace Card Israel, mindre, 2 st.** 70 kr

**Ge en gåva till EDEN och gratulera familj och vänner
i Nyhetsbrev nr. 106!**

Du kommer att synas i vårt nästa Nyhetsbrev!

Gåva 200 kronor eller ge en högre gåva

Förenade Israelinsamlingen - Keren Hayesod

Din gåva gör skillnad! Bg 671-6609

Pg 45 42 60-1 Tel. 08-667 67 70

Mail: info@israelinsamlingen.org

Din hjälp gör skillnad!

Magen David Adom ansvarar för akut prehospital sjukvård, ambulanssjukvård och blodbanker, samt utbildning i första hjälpen och medicinetiska frågor i Israel. MDA bistår och räddar liv vid akut sjukdom, olycksfall och terrordåd, dygnet runt, året runt.

Donera – rädda liv!

Tel. 08-661 31 05

Bankgiro 820-2178

EDEN behöver köpa en ny stationär dator, beräknad kostnad ca. 16.000 kronor.

Vill du hjälpa oss med bidrag? Från 200 kronor – X.000 kronor.

Vi hoppas kunna köpa den nya datorn under våren 2066!

Vårt Bankgiro 5122-6090

**Svenska
vänföreningen till
Magen David Adom**

Vår smakpanel har besökt
Restaurang BALANS och ger högsta betyg till middag dessert, sallader, service!

Restaurang BALANS – Kök och Cocktailbar i hjärtat av Malmö
<https://wolski.se>

Engelbrektsgatan 7 Malmö

Tel. 040-674 53 05

info@wolski.se

Beställ vår film om denna Israel-Träff Debattprogram nr.39 - 2025

med Israelspecialist **Isabell Schierenbeck**

Professor statsvetenskap, känd från TV, tidningar

Beställ filmen nu! pris kr. 250, specialpris för dig som är medlem
Priset gäller DVD, för kopiering till USB-minne tillkommer 100 kr.

E-mail: info@jewish-eden.se

Mail: info@jewish-eden.se

Se vår hemsida www.jewish-eden.se Version 2025.12.16

EDEN + adam V´chava prel. programguide Januari-Maj 2026, 5786

Betala medlemsavgiften nu för första halvåret 2026, kr. 200. Det tjänar du på!

Nöjes och program-info som inte finns i denna guide, får medlemmar per tel. Ring! Program kan sändas till dig som inte är medlem om du skickar 4 inrikesfrimärken per utskick. **Guiden kan ändras med kort varsel!**

En jødisk stjerne på Københavns kulturhimmel: **Salon SCHMUUS – jødisk kultur og hygge**

Store Kongensgade 36, Café Den Blå Time. Se program www.schmuus.dk

Jewish Culture i København, www.jewishculture.dk

Program i Lund se www.jcl.se. Det Jødiske Samfund i Danmark Tel. +45 33 12 88 68

Program i Göteborg: Judiska Församlingen i Göteborg. 031-109400 Församl.Exp.

Januari

Tisdag 6/1

Kl.18.00

EDEN Chanukah-Kalender Final + Chanukah-Chansen dragning

hemma hos Sigge Aronsohn. Litet smörgåsbord, kakor, kaffe, Te.

Anm.avgift 180 kr, betala till Bg EDEN 5122-6090 eller Pg 469 50 57-2

skicka mail m. Mobiltel. till info@jewish-eden.se, info 0702-260765

27/1 18.30

Förintelsens Minnesdag, Stora Synagogan i Malmö, anmälan till Judiska Församlingen i Malmö, snarast! Tema: Barn under Förintelsen.

Februari:

Söndag 15/2

Kl.18.00

Filmklubb EDEN hemma hos Sigge Aronsohn

Fika: 100 kr. Anmäl dig senast 10/2

info@jewish-eden.se

Mars:

Söndag 29/3

Kl.18.00

EDEN årsmöte, hemma hos Sigge A

servering: Litet smörgåsbord

specialpris för medlemmar: 100 kr.

April:

Söndag 19/4

Kl.18.00

EDEN Israel-Träff Debattprogram nr. 41,

programgäst Anders Persson, lektor statsvetenskap, Israelspecialist

Plats meddelas när du anmält dig! Anm.avgift 120 kr, fika 40 kr.

Medlemmar bjuds på fika!

Maj:

Musikprogram,

SÄND PROGRAM OM DU ELLER DIN FÖRENING/FÖRSAMLING VILL SYNAS HÄR!

BLI MEDLEM I EDEN – ger dig många fördelar!

Inbetaln.fra Danmark til vårt IBAN konto SE46 9500 0099 6042 4695 0572.

Medlemsavgift EDEN SEK/DKK 200 per familj och halvår till **Pg konto 469 50 57-2, Bg 5122-6090**

EDEN-Judisk skandinavisk Kultur & Sällskapsklubb, för alla. Mail: info@jewish-eden.se

adam V´chava-Judisk Skandinavisk Kultur & Vänskapsklubb, för singlar 30-65 med minst en judisk förälder. Specialavd. i EDEN. Singlar 18-30 väljer **atid**-Judisk Skandinavisk Ungdomsklubb. Medlemsavgift adam V´chava o atid är SEK/DKK 150 för halvår. Plusgiro kontonr. 469 50 57-2 eller Bg 5122-6090

ISRAEL-TRÄFF DEBATT-PROGRAM NR 40

Söndag 7 september 2025 kl.18.00, Malmö
Program Gäst: Anders Persson, universitetslektor,
Lektor i statsvetenskap,
specialist Mellanöstern och Israel.
Programledare: Sigvard "Sigge" Aronsohn.

Ett referat från Anders Perssons föredrag om:
ISRAEL-i KRIG FÖR FRED!

Ledarskap, ansvar och den politiska verkligheten

Samtalet kretsar kring en växande frustration över hur politiskt ledarskap utövas i dag, både nationellt och internationellt. Det finns en tydlig upplevelse av att många beslutsfattare saknar modet att ta ansvar för långsiktiga konsekvenser, och i stället styrs av opinion, kortsiktiga vinster eller rädsla för kritik. Politik reduceras ofta till symbolhandlingar, medan de svåra och obekväma frågorna skjuts åt sidan.

En återkommande poäng är att folkligt stöd inte automatiskt innebär moraliskt eller strategiskt riktiga beslut. Historien visar gång på gång att majoriteter kan ha fel, särskilt i tider av rädsla, konflikt eller stark polarisering. Därför krävs ledare som vågar stå emot tillfälliga opinioner och i stället agera utifrån principer, fakta och långsiktig stabilitet.

Israel, Mellanöstern och konfliktens komplexitet

En stor del av resonemangen handlar om Israel och Mellanöstern. Konflikten beskrivs som djupt komplex, historiskt betingad och omöjlig att förstå genom förenklade slagord eller ensidiga skuldbeläggande. Det finns en kritik mot hur debatten ofta förs i väst, där frågor om skuld, ansvar och rätt reduceras till svartvita narrativ.

Samtidigt betonas att komplexitet inte får användas som ursäkt för passivitet eller för att blunda för lidande. Civila konsekvenser, mänskliga rättigheter och långsiktiga effekter måste alltid finnas med i analysen, oavsett vilken sida man sympatiserar med. Det kräver ett vuxet samtal, där flera perspektiv ryms samtidigt.

Mediernas roll och det offentliga samtalet

Mediernas ansvar lyfts som en central fråga. Det finns en uppfattning om att journalistik i allt högre grad drivs av dramaturgi, förenkling och snabba poänger snarare än fördjupning. Detta bidrar till polarisering och gör det svårare för allmänheten

att förstå sammanhang, orsaker och konsekvenser.

När komplexa frågor reduceras till enkla berättelser skapas en falsk trygghet – men också en grogrund för missförstånd, ilska och misstro. Ett mer nyanserat offentligt samtal efterfrågas, där osäkerhet, tvivel och motstridiga fakta får plats.

Sverige, Europa och värderingar under press

I en svensk och europeisk kontext uttrycks oro över politisk naivitet och bristande konsekvens. Värderingar som tidigare uppfattats som självklara – demokrati, yttrandefrihet, rättsstatens principer – upplevs idag som mer sköra. Det finns en tendens att tala varmt om dessa ideal, samtidigt som besluten i praktiken ibland går i motsatt riktning.

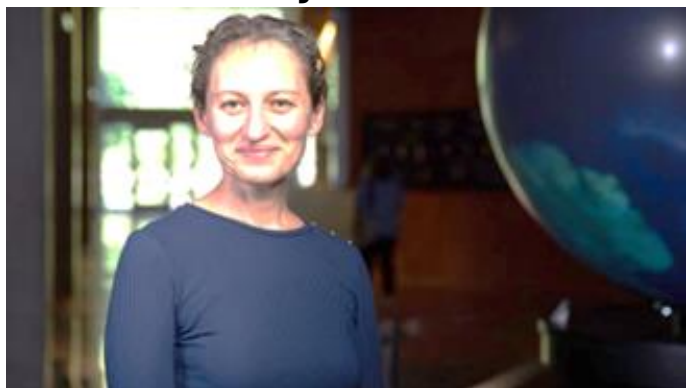
Europa beskrivs som splittrat, osäkert på sin roll i världen och ofta reaktivt snarare än strategiskt. I stället för att formulera en tydlig egen linje hamnar man lätt i moraliserande retorik utan reellt inflytande.

Avslutande reflektion

Genom hela texten löper en efterlysning av större intellektuell hederlighet, politiskt mod och respekt för verklighetens komplexitet. Förenklingar må vara bekväma, men de leder sällan till hållbara lösningar. I en tid präglad av snabba reaktioner och starka känslor blir det viktigare än någonsin att tänka långsamt, tala nyanserat och ta ansvar – även när det är obekvämt.

Tf. sekreterare:
Raija Flemén

Is There Life Beyond Planet Earth?

by [Sarah Pachter](#)

December 10, 2025

This Jewish female scientist is leading a NASA-funded mission to find out.

Evgenya Shkolnik is breaking barriers as a woman in science, leading a NASA-funded mission in its continuous quest to study the possibility of life beyond planet Earth. The NASA mission will launch in January, with Evgenya at the helm.

Evgenya was born in Kiev, in the former Soviet Union. As a young child, her family moved to Canada, where she developed a strong interest in science. When she was just nine years old, her parents took her to the Kennedy Space Center and Evgenya instantly fell in love.

Evgenya was fascinated to explore something far greater than herself.

She explained, “My father was very knowledgeable and excited about science. He built a satellite dish in the backyard. He worked as a service technician, having no formal education, but he was a self-taught man who loved to learn.”

Her father’s enthusiasm was infectious. Evgenya was particularly drawn to Space and physics. What fascinated her most was the exploration of something far greater than herself. “We used the dish to track satellites from countries all over the world.”

In elementary school, her teachers were baffled by her deep interest in science and math. “My high school guidance counselor was questioned why I was

taking so many math and science courses. But my parents and I didn’t think it was unusual at all. I was encouraged to use my skill sets toward that direction, and I’m very grateful with those choices. I can’t imagine a better way to spend my work day.”

A Scientific Journey Meets a Jewish Awakening

Evgenya did not grow up in a religious home, but learned Jewish traditions or religious knowledge from her Jewish day school.

One day, while sitting in a graduate-level cosmology class, her professor was explaining the Big Bang theory. As she began asking deeper questions, he flippantly answered, “Well, only God knows.”

He didn’t mean it in a spiritual way but it stuck with her.

“I thought, *Oh my goodness, maybe it really is only God who knows.* I wondered how I could probe that knowledge.”

Inspired, she began to learn more about Judaism.

“I turned some of my attention to learning firsthand what Judaism had to say about the cosmos.”

She began studying with a rabbi in Vancouver who was deeply inspiring and influential. At one point, she even wondered whether she should continue on and study Torah full-time in Israel.

In 1998, when she was 22, she took a trip to Israel. “I was between my Master’s and PhD in astrophysics. I was debating whether to stay in Israel and learn, or start my PhD program.”

She had heard of Dr. Gerald Schroeder—a scientist passionate about Judaism. She had read all his books and learned he was teaching at Aish in the Old City. Although it was a men’s program, she asked if she could join. She was thrilled when he agreed to let her sit in on his class on space and religion.

Dr. Schroeder began the class with the question: “Who woke up this morning thinking about the fact that they are on a planet that orbits a star?”

Evgenya’s hand shot up. No one else’s did.

It was eye-opening for her, but not surprising to the professor.

“For me, it was shocking that a room full of young men had NOT thought of that—while I thought of it every day,” Evgenya says.

After the class, she and Dr. Schroeder sat outside on the stone ledge of the Aish building. “I told him I was debating whether to stay in Israel and study Jewish philosophy or go back to school in America. I had already been accepted to a PhD program in astrophysics.”

His response surprised her: “If you want to help the Jewish people, get your PhD. Then you can talk

to people about science and religion from a place of expertise.”

The message was clear: Pursue the PhD and bring that knowledge back to the Jewish world.

“That is clearly the path I took, partly because of that conversation.”

Today, her son is learning for the year at Aish in Jerusalem—a full-circle moment.

Breaking Barriers in Science

Evgenya continued her education, working hard and climbing the ranks. She has broken many barriers as a female scientist. For example, she is only the second woman in the world to lead a NASA-funded astrophysics space mission.

“When I first started, I was the first female PhD astrophysics student in 25 years to receive a PhD at the University of British Columbia.”

But she isn’t proud of these statistics; she’s saddened by them.

“As a woman, they had lowered expectations for me. I don’t take pride in breaking barriers because it makes me sad that this is where we are. We’d be much further along if women had been given equal access.”

She didn’t enter the field to break barriers but the challenges of being a woman in physics and astronomy are unavoidable.

Evgenya believes that when people expect less of women, women can get stuck living down to those expectations.

Searching for Habitable Worlds

Today, Evgenya studies exoplanets—planets orbiting other stars. Her job is to determine whether those planets might be habitable.

“We are trying to determine if life outside our solar system exists. We now have the science and technology to search for an answer.”

We are trying to determine if life outside our solar system exists.

“I lead a NASA-funded SPARCS mission launching in January. It’s aimed at studying the environments of these planets—how these stars behave and interact. Is there life elsewhere?”

In addition to SPARCS, she is one of the community leads of a major NASA flagship mission primarily designed to search for life on other planets.

They are working to characterize potentially habitable environments—examining whether they could have water or a climate capable of supporting life as we understand it.

The Perspective of Astronomy

Evgenya believes astronomy has much to teach the world and finds studying it grounding and calming.

“We can be temporally and spatially insignificant, yet we have the capacity to contemplate the cosmos. That’s incredible if you think about it!”

She explains that zooming out—recognizing we are on one tiny planet orbiting an average star among hundreds of billions—should humble us and help us relate better to one another.

We can be temporally and spatially insignificant, yet we have the capacity to contemplate the cosmos. That’s incredible if you think about it!

“We differentiate ourselves by country, color, or religion. But if we zoom out and look at Earth orbiting a star—just one of billions of stars, in one of a hundred billion galaxies—it gives us pause. We are more like our neighbors than we think.”

Evgenya says, “The universe is here for us to explore and understand. We are a truth-seeking people. I cannot imagine that everything beyond Earth was created for no reason.”

While she does not know whether life exists elsewhere, she believes it is her responsibility to research the question.

I would be shocked if we were the only life in the galaxy.

Throughout history, people have asked the question: Are we alone? “I would be shocked if we were the only life in the galaxy. No one knows the answer, but it’s valuable to look and we now have the tools to do it. It’s no longer just a philosophical question.”

For the first time, science can begin to answer it. She compares this to the discovery that the world is not flat or that the universe is not geocentric, ideas once resisted but ultimately proven.

A Side Note About Pluto

In 2006 the International Astronomical Union redefined “planet” and Pluto didn’t meet the “clear its orbit” rule, so it was reclassified as a dwarf planet. Evgenya laughs about Pluto’s “demotion.”

“I used to work at Lowell Observatory where Pluto was discovered. People feel emotionally connected to it. Pluto is part of the Kuiper Belt—it’s considered a dwarf planet, along with several others. It’s not a real demotion. Pluto is still Pluto. Pluto doesn’t care what we call it!”

Constant Reinvention

Evgenya sees herself as someone constantly pushing outside her comfort zone.

Her job has shifted dramatically over the years. During her PhD studies, she used telescopes on

the ground, collecting data in Hawaii, Chile, and Canada. Then space-based telescopes emerged. “There was a new experiment I wanted to do, but the telescope didn’t exist—on Earth or in space. So I built it with a team. I’m not an engineer—I’d never built a space telescope before—but I brought a team together and proposed it to NASA.” Now she is working on even bigger projects, particularly NASA’s Habitable Worlds Observatory, whose primary goals include the search for life.

Science, Shabbat, and Perspective

Today, Evgenya keeps Shabbat and kosher and sees her desire to connect with God as intertwined with the beauty of studying the cosmos.

Keeping Shabbat wasn’t an overnight change, but she welcomes it as a mental break.

Evgenya sees her desire to connect with God as intertwined with the beauty of studying the cosmos.

“Being a researcher can become a 24/7 gig. If you’re motivated by your own curiosity, it never stops—unless you have Shabbat.”

On a deeper level, she wants people to realize their day-to-day lives are part of something much bigger. “Connecting with the cosmos is one way to do that; connecting with God is another—and those two may be one and the same.”

Life as a Scientist and a Jew

Today, she lives in the U.S. and is a science professor at Arizona State University.

“Right now, I split my time between ASU in Phoenix and Newton, Massachusetts, where my kids go to school.”

She has not experienced antisemitism on campus.

“It doesn’t come up naturally in an astronomy department. It’s not part of the conversation. There are scientists of all backgrounds. If someone were antisemitic, they wouldn’t dare show it.”

She emphasizes that space exploration is not in conflict with Judaism.

“In the introduction to Maimonides’ Guide for the Perplexed, he speaks about the need to understand the physics and astronomy in order to understand metaphysical realities, to understand God and His creations.”

She recalls asking Rabbi Dr. Velvl Greene, an astrobiologist and religious Jew, whether Judaism has an issue with extraterrestrial life.

His answer: “There is no problem with life elsewhere—even other humans. The only thing there can’t be is other Jews, because the Torah is unique to this planet’s Jews.”

Whether or not life exists beyond Earth remains unknown, but searching for the answer is entirely compatible with Torah.

“There are many necessary jobs in society. If I have the curiosity and the skill set to study the universe, then it’s my obligation to do it—and to share my findings with the world.”

Här är internetadresser om du vill sända bidrag och stöd för några av de drabbade familjerna i Massakern på Bondi Beach i Australien

Support Options victims on Bondi Beach

Verified relief funds are listed below. All proceeds go directly to affected families and causes. **Chabad of**

Bondi (F.R.E.E.) Humanitarian Fund

[DONATE HERE](#)

Supporting Rabbi Eli Schlanger's Family

DONATE HERE: [CHARIDY](#) / [GO FUND ME](#)

Supporting Yaakov Levitan's Family

[DONATE HERE](#)

Supporting Tibor Weitzen's Family

[DONATE HERE](#)

admin@chabadofbondi.com

EDEN presenterar

Peace Card Israel no.1

Baksida

Insida med motiv från Negev i Israel

Du kan beställa via E-mail:

info@jewish-eden.se

Besök vår hemsida:

Hemsida: www.jewish-eden.se

Telefon: 0702 260765

Pris: 2-pack SEK/DKK 70

Kuvert medföljer

Köp 2x 2-pack och ge Israel-bidrag 30 kr

Betala till Plusgiro 469 50 57-2

Bankgiro 5122-6090

Min. order 2x 2-pack! Payment from Denmark and other countries to IBAN SE46 9500 0099 6042 4695 0572

Upptäck EDEN's hela produktkatalog!

Få den hemskickad i brev (pris 30 SEK) eller via E-mail (gratis)!

Rabatter för dig som är medlem i EDEN!

Medlemsavgift 200 SEK/DKK per halvår

Magnetic Peace-Badge Israel

Peace-Badge Israel no.2B

Peace-Badge Israel no.1B

Open!

When Jerusalem was ruled by Jordan, no Jews were allowed to enter the Old City. Now, Jerusalem is open to every fate!
Jews, Muslims, Christians, and others have free access to all of Jerusalem today!

© Copyright **EDEN**
Sigvard Aronsohn

Support A United Jerusalem!

Open - Historic!
Ruled by Israel!

Peace-Badge Israel no.4

Historic!

Under Jordanian rule, many Jewish archeological and biblical objects were destroyed. The Palestinian Authority and Waqf is destroying Jewish history when digging out under the Al-Aqsa Mosque, which was the location of the Jewish temples.
The Palestinians deny any Jewish history connected to Jerusalem!

Price: SEK / DKK 35, or € 4 per badge plus postage. When buying a minimum of 6 badges, no postage will be charged.

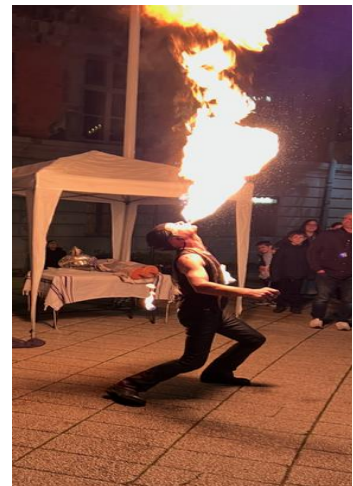
Orders: **EDEN** – Jewish-Scandinavian Culture & Social Club

www.jewish-eden.se Mail: info@jewish-eden.se

Phone-nr: +46 (0)702 260765

Membership EDEN: 6 months whole family SEK/DKK 200

Ljus i vintermörkret när Chanukkah firades på Stortorget i Malmö

Chanukkahstämningen spred sig över Stortorget i Malmö på måndagskvällen den 15 december.

Framför Rådhuset hade en stor Chanukkah-ljusstake rests, redo att lysa upp torget. Trots en omvärld präglad av krig, oro och nyheter om terrordåd samlades många Malmöbor för att tillsammans fira Chanukkah.

När mörkret sänkte sig tändes de två första ljusen i den nioarmade ljusstaken. Runt omkring hördes traditionell judisk festmusik, barn sprang mellan partytälten och doften av kaffe spreds i kylan. I tälten bjöds det på fika, ballonger och små Hanukkah-presenter till de yngsta besökarna.

Firandet hade inletts redan kvällen innan, söndagen den 14 december. Enligt judisk tradition börjar högtider vid solnedgången, och Chanukkah pågår under åtta kvällar. Varje kväll tänds ytterligare ett ljus, med hjälp av *shamash* – tjänarljuset – som används för att tända de övriga.

Chanukkah, som ofta kallas ljusfesten, är en högtid som inte nämns i den hebreiska bibeln, Tanach, men som återfinns i Brit Chadashah, Nya testamentet. Högtiden har också haft betydelse för framväxten av vissa kristna jultraditioner.

På Stortorget blev firandet en stillsam men tydlig manifestation av tradition och gemenskap. Ljuset från ljusstaken smälte samman med de vackra ljuslyktorna i rådhusets fasad och skapade, för en stund, ett andrum i vintermörkret – och i en orolig tid.

Bakom ljusen på Stortorget finns en berättelse som sträcker sig mer än 2 200 år tillbaka i tiden. Händelserna har sitt ursprung i den hellenistiska perioden, då en judisk motståndsgrupp – mackabéerna – gjorde uppror mot det grekiska styret som försökte undertrycka judisk tro och tradition.

Efter hårda strider lyckades judarna återta Jerusalem och år 164 före Kristus återinvigdes templet. Det är denna händelse som ligger till grund för högtiden. Men i den judiska traditionen berättas också om något mer än en militär seger – ett mirakel. När templet skulle tändas fanns endast en liten mängd olja kvar, tillräcklig för en dag. Ändå fortsatte ljusen att brinna, dag efter dag, i totalt åtta dygn. Ett ljus som vägrade slockna, trots att förutsättningarna saknades.

Det är därför Chanukkah firas i åtta dagar, och därför ljusen har en så central plats. Högtiden har kommit att symbolisera mer än ett historiskt uppror – den står för judisk identitet, överlevnad och tron på att även det minsta ljus kan tränga undan mörkret. I en tid präglad av ökande antisemitism, konflikter och hot riktade mot judar och mot

Israel får Chanukkahs budskap en särskild tyngd. När ljusen tänds, ett efter ett, handlar det inte bara om minnet av ett mirakel i historien – utan om motståndskraft i nuet. Ljuset påminner om att mörkret aldrig får sista ordet.

Rabbi Shneur Kesselman ledde ljusständningsceremonin och programmet under kvällen arrangerat av Chabad och MalmöShul synagoga. Rabbin Kesselman har levt under lång tid med hot och bevakning och har blivit en välkänd gestalt i stadens offentliga rum. Trots den utsatta situationen har han valt att stanna kvar i Malmö och fortsätta sitt arbete. Bland talarna fanns även liberalernas kommunalråd Roko Kursar, som deltog tillsammans med sin dotter. Hon stod bredvid sin far på scenen under talet, utan att visa någon blygsel inför publiken. En liten scen som drog till sig leenden i publikhavet och gav evenemanget en familjär prägel.

När Chanukkah-ljusen skulle tändas var det en ung pojke, nyligen färdig med sin Bar-mitzva, som fick uppdraget. På hebreiska läste han välsignelsen inför ljusständningen. Uppgiften visade sig vara både högtidlig och utmanande – den stora, höga ljusstaken krävde koncentration och hjälp. Rabbi Kesselman assisterade, och även ett trappsteg fick användas för att nå upp.

Till slut flammade ljusen. På Chanukkahs andra dag stod ljusstaken upplyst mot vintermörkret på Stortorget, synlig långt över torget. Ett stilla men kraftfullt ögonblick, som för många i publiken kom att symbolisera både tradition och motståndskraft.

Under kvällen fick publiken också lyssna till sång av Josef, en ung pojke som inom kort ska fira sin Bar-mitzva – den ceremoni där judiska pojkar vid 13 års ålder träder in i religiös myndighet. Motsvarigheten för flickor kallas Bat-mitzva och hålls vid ungefär samma ålder. Josefs sånginsats väckte uppskattning bland åhörarna och bidrog till den högtidliga stämningen på torget.

Musiken fortsatte därefter i ett mer livfullt tempo. Med rabbi Shneur Kesselman som initiativtagare samlades barn och vuxna till dans, där dreidel stod i centrum. Dreidel, eller sevivon som spelet kallas på hebreiska, är en fyrkantig snurra och ett traditionellt Chanukkah-spel. Enligt traditionen användes spelet under den hellenistiska tiden som täckmantel när judiska studenter studerade Torah i hemlighet, trots förbud från det grekiska styret.

Vid sidan av musiken och dansen serverades fika utomhus, något som uppskattades i vinterkylan. Samtidigt var säkerhetsarrangemangen tydligt närvarande. Drönare cirkulerade över torget och polis hade spärrat av området. Uniformerade poliser, polisfordon och civilklädda poliser fanns på plats bland besökarna.

Sammantaget präglades kvällen av både feststämning och ordning, där tradition, musik och trygghet fick ta plats mitt i Malmös stadskärna.

Ingen fest utan en överraskning. Firandet bjöd på ett oväntat inslag som förstärkte kvällens tema. Den här gången tog den form av en äkta eldslukare.

På uppmaning från rabbinen backade publiken ett antal steg tillbaka när eldslukaren tog plats på torget. Säkerhetsavståndet respekterades utan protester – eld inger respekt. Ingen ville riskera att komma för nära. Men säkerhetsavståndet skapade också en cirkel runt artisten – runt elden, som under Chanukkah är både symbol och budbärare.

Det stod snabbt klart att det inte rörde sig om en nybörjare. Med lugna, kontrollerade rörelser började han värma upp genom att dra lågor längs armarna och låta elden slicka huden. Därefter förde han facklan till munnen och slukade elden, innan han blåste ut flammande eldsflammar som växte till enorma, brinnande moln i luften. De liknade buskar av eld, intensiva och hotfulla, men märkligt stabila.

Tankarna gick osökt till berättelsen om Moshe rabbeinu i Shemot, Andra Moseboken, den brinnande busken som stod i lågor utan att förtäras. Samma fråga infann sig: Hur är detta möjligt? Förklaringen låg bortom det självklara, både då och nu. Kanske var det just den känslan – av förundran som publiken delade i ögonblicket.

Den donerade gamla Torahrullen hade nyligen genomgått en omfattande restaurering – ett avancerat och tidskrävande hantverk som också innebar betydande kostnader. Arbetet och Torahgåvan hade möjliggjorts genom donationer från amerikanska givare.

Med varsamma rörelser klädde rabbinen den nyrestaurerade rullen i dess ceremoniella attribut: krona och kapp. Momentet markerade övergången från det formella till det festliga.

Stämningen skiftade då till något som liknade firandet av Simchat Torah, högtiden som avslutar Sukkot, lövhyddohögtiden. Det är en dag då Torahn står i centrum och där glädje och rörelse präglar ceremonierna. Männerna samlas kring Torahrullarna, bär dem i famnen och dansar, ibland långt in på natten.

Från Stortorget rörde sig processionen med Torahrullen genom smågatorna mot den ortodoxa synagogan på gamla Väster. I täten gick rabbinen, följd av hjälpmän och församlingsmedlemmar och andra Israelvänner i takt till musik och dans. Målet var MalmöShul Synagoga, där firandet fortsatte.

Kvällen utvecklades till en varm och stillsam ljusfest som fyllde Stortorget med både liv och ljus. För en gångs skull saknades det välbekanta bakgrundsljudet av skrik och slagord som annars ofta följer med Israel-relaterade sammankomster i Malmö. Den här kvällen fick firandet stå för sig självt.

Just den frånvaron gjorde något med stämningen. Det blev lättare att andas, lättare att vara närvarande. Och någonstans där, mitt bland ljusen och människorna, tändes också ett försiktigt hopp om framtiden.

En lågmäld tanke tog form – nästan som en blyg bön – om att det en dag skulle vara möjligt att resa en stor, vacker sukkah mitt på Stortorget. Att öppet få fira Sukkot även här, så som högtiden firas i Eretz Israel. Inte som en provokation, utan som ett naturligt och självklart inslag i stadens offentliga rum.

T.f. sekreterare

Raija Flemén

EDEN-Jewish-Scandinavian-Culture & Social Club